

ikke er i Stand til at gjøre de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, til sine. Det skulde glæde mig meget, om andre ærede Medlemmer af Flertallet ligeledes vilde protestere mod disse Udtalelser; thi efter min Opfattelse gif de ikke ud paa noget som helst Andet, end paa ved Lov at staa fast, at vi skulde organisere en Tagen-sig-selv-til-Rette med Vaaben i Haand, og at dette fremtidig skulde være den normale Tilstand her i Danmark. Efter min Opfattelse har Friheden og Folket deres Beskyttelse i Loven, og kun der bør de søge den; thi det er med den og med den alene, at man bygger Land. Dersom derfor den ærede Ordfører ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds maatte have den Anskuelse, at en stor Del af Folket er blevet krænket i sine statsborgerlige Rettigheder, saa kan jeg kun sige, at det maa være deres Pligt at gjøre Loven anvendelig; man har jo Refkurs til Domstolene, man kan jo henvende sig til Rigsretten, idet Folkethinget kan bruge sin Anklagenyndighed, dersom det virkelig tror, at der paa noget Sted er sket Grundlovsbrud. Men dersom man ikke tror dette, saa er det farligt at sige saadanne Ord, og jeg maa meget varsko om den Fare, der er ved at sige saadanne Ting, naar man ikke mener dem saa alvorligt, at man ogsaa skider til de Konsekvenser, der følge deraf. Der kan ganske vist være Mange her i Landet, som have Ønsker, politiske og personlige, og det kan være ubehageligt for dem ikke at se disse Ønsker opfyldte; men det, at de ikke opfyldes, kan aldrig indeholde nogen Krænkelse af deres statsborgerlige Ret. Ellers vilde man jo komme til saadanne Konsekvenser, at, naar man forleben negtede de lavt lønede Skolelærere et rimeligt og billigt Tillæg, saa skulde disse Skolelærere møde her som bevæbnede Vælgere og tvinge Sagen igjennem, eller at de Underofficerer, som igaar ikke fik de Boliger, de saa haardt trængte til, ogsaa skulde møde her, thi det er jo ogsaa Vælgere og bevæbnede Vælgere (En Stemme: Det er forfæilet) — nei, det er ikke forfæilet, thi kan Noget gjøres af Vælgere af den ene Bestaffenhed, saa maa det ogsaa kunne gjøres af Vælgere af en anden Bestaffenhed. Ellers skulde maaste Vælgere ved Mødet igaar i Rigsø, hvor 750 Vælgere stode paa den ene Side, og 543 paa den anden Side, have mødt i Vaaben og afgjort Striden med Vaaben. Jeg tror, at det er fuldkommen nødvendigt, at det gjøres klart, at det nævte ærede Medlems Anfælgning maa føre hen til at skabe saadanne Tilstande, og at det derfor er bedst vel at vogte sig for at lege med Ilden.

Jeg tillader mig derfor nu til Slutning at sige lige overfor de Herrer af Flertallet, at Deres Hærforslag efter min Opfattelse er uheldigt, for saa vidt der tilsigtes at organisere et Forsvar

ud ad til, idet det ikke giver, hvad det skulde give. Det giver ikke Krigsbestyrelsen de Midler ihænde, som ere nødvendige til virkelig at føre Forsvaret; i Tilfælde af at vi faae en Krig, og at vi kun have de Forsvarsmidler til Naadighed, som Flertallet foreslaar, saa vil det efter min Overbevisning let for hele Landet komme til en Ende med Forsærdelse. Men idet jeg siger, at jeg anser Deres Forslag for urigtigt og galt, betragtet fra Forsvarets almindelige Standpunkt, saa maa jeg endnu tilføie, at, dersom der i Forslaget skulde ligge saadanne Tanker skulde som dem, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds fremsatte, saa er Forslaget meget værre endnu, saa er det meget galere endnu, thi saa vilde det sikkerlig alt under Fredens Dage føre til en Tilstand af Forsærdelse uden Ende. Jeg tror, at det ærede Medlems Ord ikke kunne forstås anderledes end jeg har forstået dem; og da det ærede Medlem saa aabent og ligefrem har sagt os sin Anskuelse, saa har jeg ikke villet undlade ligesaa aabent og ligefrem at sige min Anskuelse om, at det er en Vei, vi ikke bør komme ind paa; thi det er en Vei, der ikke, saaledes som han synes at tro, fører Folket til Lykke; og den fører virkelig heller ikke Fædrelandet enten til Hæder eller til Ære.

Formanden (Krabbe): Jeg tror, at jeg skylder en Graværende, nemlig det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at sige, at han har meldt Forsald idag paa Grund af Bortreise. — Jeg skal forøvrigt bemærke, at hvis der var fremfat Noget her, som af mig var blevet opfattet saaledes, at Hæren skulde anvendes til at tage Del i Afgjøvelsen af indre Partistridigheder, saa vilde jeg have skredet ind derimod. Hvad der blev yttret, opfattede jeg saaledes, at Hæren skulde være et Værn mod mulig Bold, hvilket er noget helt Andet.

Thomsen: Jeg skal kun lige overfor den ærede Formands Ord tillade mig at udtale, at jeg meget beklager, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) ikke er tilstede, men da det i Dag er sidste Gang, at dette Lovforslag er til Forhandling her, vilde jeg ikke senere faae Leilighed til at udtale, hvad jeg har ønsket at udtale; ellers havde jeg ganske vist opfat det. Det er en Selvfølge, at jeg ikke har villet sige det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds for Noget, der direkte og i Øjeblikket kunde føre til anarkistiske Tilstande eller føre til indbyrdes Kamp, men jeg vil kun sige, at i Rigsdagsstidenden staa virkelig de Ord, jeg har citeret, og som jeg har opfattet saaledes, at det var Hensigten ved Lov at faae fastslaet en saadan Tilstand, at Vandværnet kunde bruges til at værne Folkets Rettigheder ind ad til; der staaer nemlig i Folkethingstidenden Sp. 2124, at en saadan Ordning meget væsentlig vil give os en „over-